Дівчинка Катрін ще не ходила до школи, тож не вміла ні читати, ні писати. Вона випасала трьох овечок, що були в них на хазяйстві. Вдалась дівчинка веселою, доброю й щебетливою. Правда, казали, що любить Катрін по закутках нишпорити й часом вередувати. Та то не велика біда...

Після різдва овечки привели ягнят. Двоє були величенькі, міцно на ніжках стояли, а третє — кволе й таке куце, як кроленя. Мамі Катрін це ягня зовсім не припало до вподоби.

— Краще б воно на світ не з'являлося,— сказала вона.— Не ростиме, так і залишиться малим та хирлявим. Тільки траву переводитиме.

Гірко було Катрін слухати мамині слова. Для неї ягнятко було найгарнішим, наймилішим, найлюбішим.

Дівчинка вирішила сама його плекати-доглядати й назвала Ланеням.

Катрін так старалася, що мало не замучила ягня. Повсякчас пестила його, тулила до себе, носила на руках і до сну на колінах у себе заколисувала.

Якось, випасаючи овечок, Катрін побачила у кущах пташині гнізда і вмить забула про свою невеличку отару. Вже сонце сховалося за обрій, а вона все шукала гнізд. Натрапила на дроздине. В ньому сиділо троє пташенят, товстеньких і пухнастих. Не стрепенулися, навпаки — роззявили жовті дзьобики, коли Катрін простягла до них палець і запищала, наслідуючи матір-дроздиху.

Поганяючи овечок додому, Катрін тільки те й робила, що примовляла до малих дроздиків та голубила їх. Лиш наступного ранку з'ясувалося, що сталося лихо. В оборі не було Ланеняти. Катрін покинула його на пасовиську; певно, його загризли вовки. Дівчинка

стала лаяти дроздів — мовляв, це вони винні в тому, що вона вчинила таку легковажність.

Ридаючи, майнула Катрін на пасовисько. Мучило її, що з Ланеням.

Сонечко того березневого ранку ще не зійшло, й ставок посеред пасовиська був оповитий сизим серпанком туману. Катрін обшукала кожний ярок і кущик. Даремно!..

Аж тут вона побачила дивну річ, якої раніше не доводилось спостерігати: адже вона ще ніколи не виходила на ставок удосвіта. Туман, який дрімав над водою, почав змотуватись у клубочки — тим швидше, чим більше розвиднялося. Клубочки здіймалися в повітря. Чіплялися за верби, осідали на гілках, а деякі летіли за вітерцем, спадаючи потім на пісок, на траву, й тремтіли на росі, немов з холоду.

Якоїсь миті Катрін привиділась отара білих баранчиків. Та їй було не до них — адже шукала Ланеня, а в тій отарі його не було. Дівчинка заплакала, схиливши голову на коліна й затулившись фартухом.

Коли підвела голову — білі клубочки, чіпляючись за верховіття, злітали в небо й ставали рожевими хмаринками. І линули ці хмаринки назустріч сонячним променям. Здавалось, що сонце ковтає їх.

Дівчинка не могла відвести очей від клубочків-хмаринок. Потім опустила голову й побачила по той бік ставка — далеченько, бо він був чималий,— своє Ланеня. Нерухоме. Заснуле. А може, й неживе... Катрін оббігла ставок, кинулась до ягняти, схопила його в фартух й помчала додому. Ланеня видалось їй легким-легким, наче вата. "Ото намучилося, бідне! За одну ніч змарніло! — подумала дівчинка.— Пустий фартух та й годі". Вона не наважувалась розгорнути фартуха, щоб не напустити холоду й не застудити ягня.

Аж раптом на завороті стежки Катрін зіткнулась із П'єром, сином шевця. Він мчав їй назустріч. На руках він тримав... знаєте що? Ланеня! Живе, здорове, воно радісно мекало.

— Ось,— простяг П'єр ягня.— Повертаю. Ввечері, пам'ятаєш, ти хвалилася дроздами? А Ланеня тим часом пристало до нашої отари. Ти не схотіла дати мені бодай одне дрозденя, хоч я так тебе просив! Та я не серджуся на тебе. Забирай своє Ланеня. Воно пішло за нашою овечкою, мов за матір'ю. Напилося молока досхочу й заснуло в оборі. А ти, мабуть, журилася, що воно пропало?

Катрін кинулась П'єрові на шию, а потім повела його до хати й подарувала двох дрозденят. Хлопчик схопив пташок і майнув з хати як вітер.

Щаслива Катрін розв'язала фартух. І тут згадала — адже в фартусі у неї теж Ланеня! То що ж це таке? Звідки взялося друге?

"Нічого не розумію,— думала дівчинка.— Не могла ж я взяти щось таке, чого нема".

Фартух, перешитий із маминого, був старий, поношений. Але Катрін не проміняла б його ні на який новий і гарний. Що ж там, у фартусі?.. Розгорнула — нічого не випало. Тільки легкий серпанок оповив дівчинку. А над головою за мить повис клубочок. Він поринув угору — спершу сніжно-білий, потім жовтогарячий, потім рожевий. О, це вже не клубочок, а хмаринка! Рожева-рожева! Мов та троянда... Підбилася вище горіха й бузини, що росли за оборою, стала вигравати на сліпучому сонці й заспівала дзвінкої пісні.

Коли Катрін минуло дванадцять років, мама сказала:

— Тітка Колетт, що мешкає в горах — ти її ще не бачила,— просить нас до себе в гості.

Тітка була висока, білолиця, сивокоса й досить гарна із себе.

— Я так вас чекала,— сказала вона Сільвені, мамі Катрін. — Ви мені навіть снилися вночі. Ну, покажи свою донечку! Чи така вона, як приснилася?

— Як ся маєш, Колетт? — спитала мама.— Чи даєш собі раду? Мабуть, тільки на худобі тримаєшся?

— Худоба не дасть померти з голоду,— відповіла тітка.— Та як гадаєш — з чого докупила я город, що годує худобу? А ти, дитинко, не здогадуєшся?

— Не здогадуюсь,— похитала головою Катрін.

— Ти вмієш прясти?

— Вмію. Я ж уже велика.

— Та чи прядеш тонко-тонко?

— Авжеж, що тонко.

— Вона в нас найкраща прядильниця,— мовила мама.— Все випрядає, що загадають.

— А чи зумієш, дитинко, випрясти ниточку-павутиночку?— спитала тітка.

— Ой, не пробувала! — усміхнулась Катрін, гадаючи, що тітка жартує.

— Ну, покажи, як ти прядеш,— тітка підсунула дівчинці прядку з чорного дерева із срібним веретеном.

— Яка гарна! — Катрін провела рукою по прямій, мов комишина, прядці, й погладила веретено, легке, мов гусяче перо.

— Та щоб прясти, потрібне прядиво.

— Як захочеш, то знайдеш,— відказала тітка.

— Але в хаті немає нічого схожого на прядиво.

— А надворі? Вийди на поріг — чи не помітиш чогось?

— Хіба що хмари, ондечки, над снігами; вони схожі на бавовняні кулі...

— Так, так, а хто забороняє прясти хімари?

— О, це було б чудово! Тільки ж я не вмію! — вигукнула Катрін і замислилась.

— А знаєте, як мене люди звуть? — спитала тітка.

— Ні,— відповіла мама,— я не знаю тутешньої говірки. Може, я й чула твоє прозвисько, але не зрозуміла, про що йдеться.

— Гукни Бенуа, хлопця, який розмовляє по-міському, й він скаже.

Гукнули Бенуа. Прийшовши, він усміхнувся й сказав:

— Ми звемо тітку Колетт Прядильницею хмар.

— Як цікаво! — мовила Катрін.— Прясти хмари — подумати тільки! А знаєте, тітонько, я здогадувалась, що можна прясти хмари. Колись — іще малою — я підібрала в фартух хмаринку.

— То й що? — Тітка начебто анітрохи не здивувалася.— Прясти пробувала?

— Ні, я її випустила. Вона стала рожевою, мов троянда. А потім знялася в небо й заспівала.

— Пісню зрозуміла?

— Ні! Надто мала я тоді була...

— А скажи — коли хмаринка знялася в небо, не вдарила вона громом і блискавицею?

— Вдарила! Розбила дах на хаті й розтрощила яблуню, що саме цвіла.

— От бачиш! — поважно мовила тітка.— Ніколи не довіряй тому, що непостійне. А саме хмари найбільш непостійні... Та ви голодні! Ходімо вечеряти.

Після вечері тітка засвітила лампу і внесла до хати скриньку.

— Підійди-но сюди, Катрін,— сказала вона.— Хочу, щоб ти знала, чому мене зовуть Прядильницею хмар.

В скриньці лежало щось таке біле, м'яке, легеньке, ніби справжня хмаринка. Катрін захоплено скрикнула, а мама її, гадаючи, що тітка — чарівниця, сполотніла від страху.

Однак то була не хмаринка. То білів пухнастий жмут тонкого прядива, такого тонкого, що, мабуть, кожну ниточку було поділено ще на десять ниточок.

— Ой, тітонько! — сплеснула Катрін руками.— Якщо це випряли ви, то справді — найкраща ви прядильниця в світі!

— Я випряла,— всміхнулася тітка.— І щороку продаю по кілька таких скриньок. Але я старіюся, бачу чимдалі гірше. Жаль мені, щоб пропав мій секрет... Що ти скажеш на це?

— Ой, тітонько, якби ви мені його відкрили! Я не продаватиму прядива — я милуватимуся ним і пишатимусь, що руки мої його випряли... Скажіть мені секрет... Благаю, скажіть!

— Отак відразу й сказати? — засміялася тітка.— Ну, гаразд, дитинко. Я навчу тебе прясти хмари.

Вранці Катрін сіла за прядку. Але наука виглядала не так, як вона собі уявляла. Тітка не відкривала їй секрету. Вона дала дівчинці льону й сказала:

— Пряди якнайтонше.

Тільки й того...

Катрін заходилася прясти. Та прядиво виходило багато товще за тітчине. І вона не наважилась показати його тітці.

Якось Катрін вийшла в двір дуже рано, коли сонце тільки ще визирнуло з-за обрію. Вона вирішила, що прястиме сьогодні як ніколи старанно, і тітка відкриє їй секрет. І щоб ніхто не бачив, як вона пряде, щоб ніхто не заважав, дівчинка подалася до скель, які височіли неподалік, і сіла з прядкою поміж них. Якийсь час пряла, потім звела очі

вгору. Бачить — над самісінькою її головою висить льодова брила. Вище біліє вершина гори. Досі Катрін її не бачила, бо гора була повита туманом. А цього дня небо було синє-синє, і на ясному його тлі гора сяяла сліпучою білістю. Вона вабила Катрін до себе. Та забиратися на гору було небезпечно. Тітчина служниця Рене і сама тітка не раз казали про це, застерігаючи Катрін. Мовляв, тільки хлопці зважуються на таке геройство...

Катрін зітхнула — жаль, що вона не доторкнеться до сніжно-білої краси. А гора здавалася близькою. І навколо неї — рожево-золотисті хмаринки, мовби велетенське намисто із перлів.

— Диво дивне! — тихо мовила дівчинка.— От би випрясти таку тонку нитку, на яку можна насилити такі перли!..

Катрін замріялась. Аж ураз помітила на вершині гори якусь цятку — червону й блискучу. Що то? Квітка? Пташка? Зірка?

Катрін вдивлялася, але розгледіти не могла. Навколо червоної цятки скупчились рожево-золотисті хмаринки й заступили її. А найбільша хмаринка сяяла й відсвічувала на сонці щирим золотом.

Трохи згодом хмаринка знялася й полетіла вгору, поступово меншаючи. І раптом до Катрін долинув чистий, як дзвіночок, співучий, як ніде в світі, голос:

— Добридень, Катрін! Ти впізнала мене?

— Так! Так! — вихопилось у Катрін.— Впізнала. Це ж ти була у мене в фартусі. Моя люба рожева хмаринка! Хоч ти й накоїла нам лиха — розбила дах, розтрощила квітучу яблуню, — я тобі пробачаю! Бо ти рожева-рожева! Бо ти найгарніша за все в світі!

— Я не винна,— відповіла рожева хмаринка.— Цей грім вселяється в мене всупереч моїй волі й змушує лютувати. Та зараз — ти ж бачиш — я лагідна, спокійна. Катрін, чи зможеш ти вибратись на льодову гору? Хоч це й дуже небезпечно, але спробуй! Я висітиму під нею. Якщо ти спіткнешся, то впадеш тільки на мене. Тобі не буде боляче. Приходь завтра рано-вранці. Я чекатиму на тебе. Як не прийдеш — дуже мене засмутиш. Я заридаю, я проллюся рясним дощем...

— Прийду, хмаринко! Неодмінно прийду.

Не встигла вона доказати, як почувся гуркіт — ніби вистрелили з гармати. І вдруге, і втретє загуркотіло. Злякавшись, Катрін кинулась навтіки. Вона подумала, що то хмаринка вдарила громом, що вона зрадлива, що вона обдурила її. Отак платить вона за довірливість...

Аж тут Катрін побачила Бенуа. Він ішов поволеньки, за ним слідом плентався собака.

— Чи не ти, бува, з рушниці пальнув? — спитала Катрін.

— Ти про гуркіт? — усміхнувся хлопець.— Ні, то лавина.

— Лавина? Що таке лавина?

— Лід на сонці тріскається й котиться вниз із камінням, глиною, деревами, а то й захопить людину чи звірину, коли нагодяться на шляху. Однак рідко хто попадає під лавину — ми бережемося. Настали ясні дні, тож лавини тепер часто котитимуться — чи не щогодини.

— Нічого, я звикну... Бенуа, скажи мені правду! Ти сміливий хлопець. Чи зважився б ти вибратись на гору?

— Ні,— похитав Бенуа головою.— Туди не можна ходити. Особливо в цю пору — навесні. Відчуваєш, як тепло? Кожної миті лід може тріснути.

— Жаль... Бенуа, а що там за червона цята на вершині?

— Ти помітила? О, в тебе чудовий зір! То прапор. Він свідчить про те, що людина все-таки подолала цю гору й добулася до вершини.

Та Катрін чомусь ввижалася там, на вершечку, тітка Колетт у червоному плащі з каптуром. Більше того — здавалося, що до неї близько — ну просто рукою подати.

Вимахуючи веретеном, Катрін кинулась до тітки. І, уявіть собі,— незабаром добігла. Щоправда, тітка Колетт стояла не на вершечку, а на схилі гори. Катрін схопила її за руку й спитала, чи не важко ходити по льоду.

— Не важко,— відповіла тітка.— Я ніколи не відчуваю втоми. Ноги начебто самі несуть мене. Та зараз, дитинко, я не по льоду йду. Тут протоптані стежки, по них я й простую.

— Тітонько, але ж я щойно бачила вас отам, на самісінькому вершечку! В червоному плащі, з каптуром.

— На вершечку?

— Атож. Здалося мені, що ви з-за хмар визираєте...

— Схаменися, Катрін! Чого б це я туди полізла? Ти мене за чарівницю маєш, абощо?

— Тітонько, а що тут дивного? Не сердьтеся, моя люба. До того ж чарівниці бувають злі, а бувають і добрі. Вам бути серед добрих. Кажуть же геть усі односельці, що руки у вас як у чарівниці.

— Чула, не раз чула. Проте люди тільки так, до слова примовляють. Я не знаю ніяких чарів. Вигадниця з тебе, Катрін! Але то нічого — всі діти люблять вигадувати. Ти ще мала, щоб усе розуміти. Ну, та, сподіваюсь, наберешся розуму... Скільки сьогодні випряла?

— Нічого не випряла, тітонько!

— Погано, дитинко. Треба вчитися. Щоб навчитися прясти тонке прядиво, треба добре попосидіти. Набирайся терпцю.

Вона спустила нитку — таку тонесеньку, що її ледве можна було розгледіти. Катрін ухопилась за нитку. Дивина! Нитка не рвалася...

Коли дівчинка знову опинилась на горі, тітка вихопила в неї з рук прядку і встромила в сніг.

— Не вмієш орудувати прядкою, може, зумієш оцим! — сказала вона й простягла Катрін мітлу — довжелезну й густу, мов велетенська ялинка.

Катрін схопила мітлу й зчудувалася — мітла була зовсім легенька.

— Робитимеш, що загадаю! — повторила тітка й штовхнула Катрін у прірву.

Катрін здалося, що вона падає сторчголов. Але це тривало якусь мить. Нитка, що була намотана дівчинці на руку й тяглася до тітки, затримала її.

Катрін озирнулась — навколо неї купчилися білі хмари.

— Змітай хмари! — гукнула тітка.— Змітай їх до мене! Всі до однієї...

Дівчинка заходилась змітати хмари. А тітка весь час її квапила:

— Швидше, вправніше! Сягай далі, чимдалі...

Катрін завзято махала мітлою. Засапалась, розчервонілася.

— Жени їх швидше! — гукала тітка.— Штовхай! Штовхай! Роби копицю. Мені так треба.

Катрін штовхала хмари що було сили. Згромадила їх на купу. Купа вийшла величезна.

— Годі. Підійди-но сюди,— сказала тітка.— Поможеш... А чи всі хмари зібрала? Ось зараз я гляну. Дай мої окуляри!

— Катрін, ти забула рожеву хмаринку! — сказала тітка, глянувши крізь окуляри.— Гайда за нею! Та пильнуй, щоб не дременула...

Катрін погналася за хмаринкою. Хмаринка підскочила догори, але дівчинка накинула на неї нитку й притягла до себе. Мить — і хмаринка вже в фартусі.

— Любий фартушку, ти мене раз урятував, врятуй іще раз! — благально мовила хмаринка.— Катрін, добра Катрін, змилуйся, не віддавай мене тітці-прядильниці!

Дівчинка закасала фартушок із хмаринкою й повернулась до тітки. Гадала, та не помітила, що хмаринка в фартушку. Тітка Колетт справді була заклопотана — старанно обчісувала копицю з хмар. Потім сіла за прядку й узялася прясти. Пряла вона так швидко, що не минуло й хвилини, як майже вся копиця перетворилася на тонесенькі нитки. Катрін дивилася на тітчину роботу як зачарована. Коли — маєш! — фартух розв'язався, і рожева хмаринка випала з нього.

— Ось вона! — схопила тітка рожеву хмаринку й кинула на прядку.— Хотіла обдурити мене! Такого ще не бувало!

— Тітонько! Люба тітонько! Пожалійте мою хмаринку!

— Намотуй її на прядку! Мотай! Швидше! Отак! Отак!..

Катрін сіла за прядку й узялася прясти, заплющивши очі, щоб не бачити, як конає рожева хмаринка.

Бідолашна хмаринка заплакала. Катрін ладна була кинути прядку... Та руки в неї потерпли, в очах потемніло...

Коли Катрін повернулася до тями, то побачила, що лежить на камені, оброслому мохом. Поруч лежала тітка — спала.

Катрін схопилася на рівні ноги й розбудила тітку.

— Еге! — мовила тітка й усміхнулася.— Проспали ми обидві! Ну, що тобі снилося?

— Ой, тітонько, снилось, що пряду так само гарно, як ви. Тільки що я пряла?! Свою любу хмаринку!

— Дитинко, а я свою рожеву хмаринку давно вже випряла. Знаєш, рожевою хмаринкою в моєму житті була примха-забаганка, химерна мрія. Я намотала її на прядку й так легко та гарно пряла, що з недруга вийшла тонка-тонка нитка, наскрізь прозора.

Хмари, дитинко, не можна стримати, та коли набратися відваги й ловити їх і прясти,— вони не перекидатимуться громом, ні близьким, ні далеким...

Мало що зрозуміла Катрін із слів тітки Колетт. Проте більше вона не бачила рожевої хмаринки.

Врешті-решт вона навчилася прясти так само гарно, як тітка Колетт. Люди навіть казали, що її прядиво — тонше та біліше, ніж прядиво тітки — Прядильниці хмар.